

ioan es. pop

petrecere de pietoni

Redactor: Delia Oprea doprea@litternet.ro

Corectură: Octavia Marinescu

Editor format **.pdf** Acrobat Reader și coperta: Anca Șerban anca@litternet.ro

Imagini: © 2006 Gorzo

Text: © 2005 Ioan Es. Pop. Toate drepturile rezervate autorului.

© 2006 Editura LiterNet pentru versiunea **pdf** Acrobat Reader

Este permisă descărcarea liberă, cu titlu personal, a volumului în acest format. Distribuirea gratuită a cărții prin intermediul altor situri, modificarea sau comercializarea acestei versiuni fără acordul prealabil, în scris, al Editurii LiterNet sînt interzise și se pedepsesc conform legii privind drepturile de autor și drepturile conexe, în vigoare.

ISBN: 973-7893-46-8

Editura LiterNet

<http://editura.litternet.ro>

office@litternet.ro

ioan es. pop

petrecere de pietoni

Cuprins

<u>SLAGĂRE DE CONCENTRARE.....</u>	11
ÎN TIMP CE POP ÎȘI VĂRĂ DEGETELE-N GÂT	12
ÎN MĂCELĂRIA TA MI-AR FI PLĂCUT ȘI MIE SĂ LUCREZ.....	13
AM ȘI EU O AFACERE PE LUMEA ASTA:	14
AM DESCOPERIT CĂ NU EXISTĂ ARTĂ MAI GROZAVĂ	15
CÂND MI-A DAT SÂNGELE PE NAS ERAM SINGUR ACASĂ	16
PÂNĂ MAI IERI, AM FOST SIGUR CĂ SUFLETUL STĂ SUB INIMĂ	17
ÎNAINTE DE EXECUȚIE, EL ȘI CĂLĂUL LUI.....	18
SPUI CĂ VOM ÎNVIA CU TRUPUL ȘI NE VOM ÎNTOARCE.....	20
DACĂ NU MI S-AR FI REPETAT TOT TIMPUL CĂ SUNT MURITOR,.....	21
<u>PETRECERE DE PIETONI.....</u>	22
LUNI DE ZILE, AUZIND CĂ CIRCULĂ DIN NOU, ...	23
AUZISEM CĂ UNUL DIN VĂRAI, CHIAU DE LA MINE DIN VĂRAI,.....	25
DE CÂND MĂ ȘTIU, ACESTE GRÂNE SE COC NUMAI ÎN AMURG.	26
AM SUPRAVIEȚUIT NOI ȘI UNOR TOAMNE.....	27
<u>SACRUL ȘI PETICUL</u>	28
CE SE ÎNTÂMPLĂ CU OAMENII CÂND MOR?	29
POT, DAR CINE POVEȘTEȘTE E DEJA PREGĂTIT.....	33

CORECTORUL	36
CREZUL CU IANUȘ	39
NOUĂZECI.....	42
’S UN OM AJUNS	43
SĂRBĂTOAREA ȘI VINUL	44
UMFLĂTURA DIN PERETE	47
GLOSSĂ.....	49
ÎNTRE FRONTIERE	50
VALENTIN	52
O CĂLĂTORIRE ÎN ZORI.....	54
MIC DICȚIONAR ONOMASTIC	56
GREAȚĂ LA MAL	59
POATE SĂ NU FIE ACESTA CHIAȚ SFÂRȘITUL, DAR ISTORIA E GATA.	60
STRADA LONDRA NU MAI DĂ-N STRADA PARIS CA PE VREMURI,.....	61
ODATĂ AJUNS AICI, TIMPUL FACE O BUCLĂ	62
PACE ÎN PÂNTECE, UNDE PĂRINȚII NOȘTRI AU UMPLUT CU MĂMĂLIGĂ SPERÂND SĂ-I ÎNFUNDE	64
GROAPA CU ALEI	65
MUSCA DE SICRIU NU POATE FI PREA ZGLOBIE.	66

La patru ani, ca și astăzi, singura mea ripostă în fața realității a fost să mă ascund. Nu-mi amintesc de ce a trebuit s-o fac prima oară, dar cred că se-ntâmpla din pricina unei mari pedepse, urmare a unei mari vinovății. La cinci ani, conștientizam prima mea vină și primul meu viciu; știam de ce mă ascund. La șapte, una dintre bunicile mele m-a obligat să intru în hora care se ținea duminica la căminul cultural. M-am simțit atât de expus ochilor celor din jur, încât am ratat bucuria primului pas de dans și a tuturor celor care ar fi putut urma. M-am ascuns și am început să mă răzbun pedepsindu-mă, departe de ochii lor.

Pe la zece ani, gustam din plin plăceri și spaime nepermise; auzisem noaptea lucruri pe care nu trebuia să le aud, latura activă și sociabilitatea mea muriseră. Mă simțeam vinovat de orice încercam să fac în afară, așa că trăiam pur lăuntric.

Când am fost în stare să citesc, m-am ales cu altă vinovăție: uitam ce mi se porunceă să fac, mă topeam în cartea pe care o aveam sub ochi, iar corecțiile erau pe măsură. Cea mai mare pedeapsă din anii aceia, lăsând la o parte bătaile, a fost să mă văd nevoit să îngrop, de frica mamei, *Amintirile din casa morților* în pământ și să nu le mai găsesc niciodată.

Așa s-a întâmplat și cu păpușile; la țară, un viitor bărbat care se joacă cu păpuși până la zece ani e o rușine. De ultima mea păpușă, din acelea mici și ieftine, din gumă, m-am despărțit abia în clasa a opta. O țineam ascunsă, împreună cu țigările, sub un dulap sub care se mătura o dată pe an. A fost descoperită și făcută ferfeniță cu toporul.

În clasa a șasea, deși citisem tot ce se putea citi acolo unde nu ți se dădea nici timp, nici voie să citești, am rămas corigent la limba română și apoi repetent. Le-am ascuns alor mei întâmplarea până când nu s-a mai putut face nimic. Iar bătaile crâncene încasate atunci nu m-au trezit, nu m-au vindecat de visătorie și nu m-au făcut nici mai prezent în lume, nici mai activ, nici mai adaptat.

Aveam treisprezece ani când am scris prima mea compoziție. Până atunci, fusesem complet absorbit de scrisul altora, fusesem scris în întregime de ei. N-am început cu poezia, ci cu o povestioară polițistă, căreia i-au urmat altele, departe de marile lor modele, iar unele dureros de nereușite.

Pe urmă, revelațiile mele s-au mutat înspre poezie. Purta cel mai ascuns dintre mesaje, îi semănam întrucâtva, eram ascuns ca și ea, deși făceam eforturi tot mai disperate să par în rând cu lumea. Nici astăzi nu sunt altfel; mă străduiesc să par așa cum vor să mă vadă

ceilalți, dar numai așa nu sunt. Și-mi convine de minune aerul de banalitate și neputință sub care îmi deghizez spaima și mutilările.

Simulez adaptabilitatea, am ajuns un simulant versat. Obosesc însă repede, iar când obosesc, fug și mă ascund. Nu trebuie să se vadă ce ascund. Nici peste un an, nici peste zece nu va fi altfel.

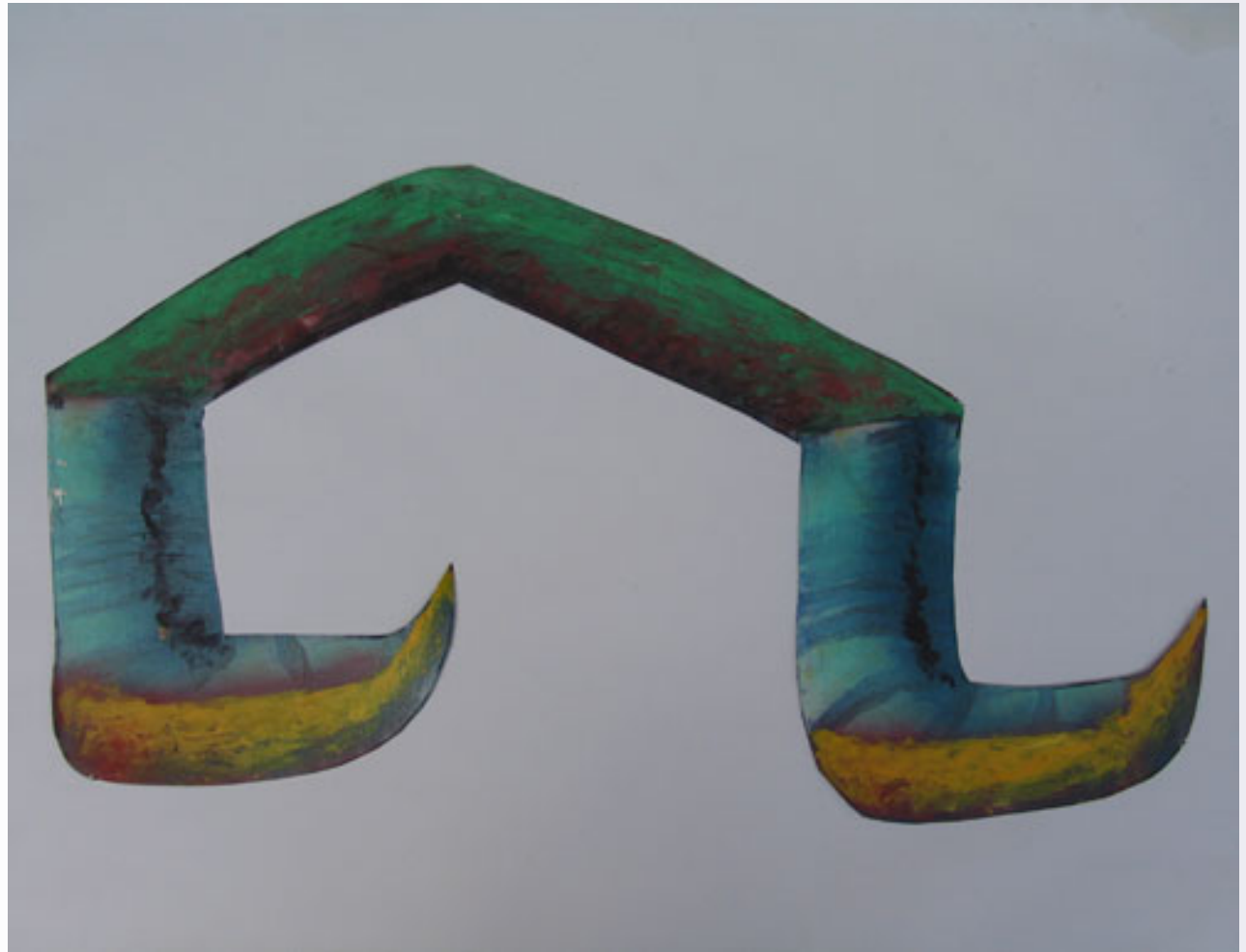
*

Între timp, începusem să deprind gustul lucid și fetid al beției. Un acut presentiment al morții, care m-a anunțat că voi dispărea devreme, îmi dă târcoale și acum, la fel ca atunci. Nici de la el n-am dobândit altceva decât încă un organ al ascunderii, unul care, nefiind zidit în mine de la bun început, sufocă plămânii, inima și ficatul.

*

Văd în fragmente, simt fragmentar și scriu obsedat de întreruperi la mijlocul respirației. Scrisul e

doar fractură, iar neputința de a mă trăi întreg – aproape o

compensație. Am ajuns la această soluție, justă și pentru

mine, și pentru raporturile mele cu alții, lucrând pe ascuns asupra unei speranțe pe care o visam mântuitoare: că scriu ca să-l conving pe Dumnezeu, că-mi amân sau atenuez astfel moartea. M-am înșelat. A scrie nu oferă mântuire. În schimb, am trăit mica revelație că trebuie să scriu pentru că n-am alte îndemânări; că există o mărunță comunitate de excluși care supraviețuiește prin acest fel de iluzie. Nu-i rău: picioarele au ajuns pe pământ, iar cerul oricum era prea departe.

*

„Nu murisem bine-n noaptea aceea, îmi era în continuare cald și rău, ca-n verile mătăhăloase și fierbinți când nu puteam dormi măcar o clipă. Cât timp am fost plecat din încăperea de veghe, m-am oprit la baie, m-am ușurat și m-am spălat ca tot omul. Numai că de viață nu mai știam nimic. Îmi păsa doar de transpirație. Voiam să mă asigur că trei zile, cât mai rămâneam printre ei, n-o să miros a sudoare. N-aș fi crezut că, o dată ieșit, n-o să mai am poftă să mă-ntorc. Pentru că, dacă nici în leagănul ăla negru nu poți să nu transpiri, la a cui răcoare să mai speri? Mă rog, vor rămâne cu dezamăgirea că n-au pe cine-ngropa, dar și cu speranța că te-ai înălțat și că au și

ei pe cineva sus. Care vorbește americănește și stă la taifas cu Iisus“.

Scriu numai pentru că scrisul acesta, deși n-are nici o semnificație deasupra, pentru mine, acolo, jos, funcționează în locul lui Dumnezeu, pentru care e tot atâta mister și mirare că dispar, pe cât e pentru mine că el nu apare niciodată.

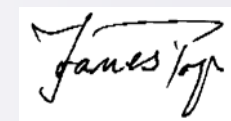
*

Pentru că nu există până-n clipa asta o unealtă mai potrivită pentru sperat și disperat; pentru iluzie și deziluzie; pentru credință și eșecul ei; pentru îndreptarea proastei viețuiri și strâmbarea celei bune; pentru salvarea lașă și trufirea cu strădanie puțină; pentru împrăștierea originarului și lichidarea lui; pentru a te face frate cu dracul și dușman cu Dumnezeu; pentru a-ți arăta dinții urâți și a-ți pune dantura; pentru a primi și a dona sânge celor care au sucombat; pentru cochetație și escrocherie; pentru neajuns și îndeajuns; pentru șobolani și animalele de companie; pentru plantele de seră și boscheții din asfalt; pentru ai noștri și ai lor; și pentru multe altele asemenea; pentru toate astea, cine poate scrie să scrie, dar să nu i se ceară mai mult: Troia nu e Năneștiul, iar furnicile, ca și mayașii, au vocația construcției, nu a

scrisului. Cine scrie, scrie din neputință. Pe vremuri, în Sparta, ar fi fost aruncat de pe stânci.

*

Am avut în copilărie doi boi mari și triști, pe care i-am dus ani la rând la pășune și lângă care am citit tot ce se putea citi acolo unde nu ți se dădea nici timp, nici voie să citești. Erau atât de blânzi și îngăduitori încât, de la o vreme, am început să cred că ascultă cititul meu mut. Când luna li se lăsa între coarne, îi coboram de pe dealuri cu amărăciunea că întunericul a întrerupt și cititul, și lunga noastră comuniune. Când scriu, scriu și pentru ei: o parte dintre muștrările lor de critici fără grai mă urmăresc astăzi la fel ca ieri. Știau ei ce tac și de ce.

A handwritten signature in black ink, reading "Ioan Es. Pop". The signature is written in a cursive, flowing style with a large initial 'I'.

șlagăre de concentrare

în timp ce pop își vâă degetele-n gât
și își varsă mațele-n veceu,
celălalt pop stă în fața oglinzii și-și surâde,
satisfăcut de sacoul cel nou și de felul cum s-a bărbierit.
peste jumătate de ceas va fi la serviciu,
se va așeza în fața calculatorului și mai ales
nu se va mira deloc dacă i se vor face complimente.

se va-ntâmpla deci tot mai rar de-acum
ca pop și pop să se reîntâlnească.
și asta nu pentru că pop se degradează pe zi ce trece,
ci fiindcă celălalt pop are tot mai mult de lucru
și ajunge acasă tot mai târziu,
când nu se mai poate-nțelege cu pop

și nici nu mai are timp pentru asta,
el are nevoie de somn liniștit
și de cămăși bine călcate, căci pornește
dimineața la servicii foarte devreme.

să le trecem, dar, amândurora cu vederea
micile slăbiciuni,
pentru că pop merge spre autodistrugere, pe când
celălalt pop, deși se vinde,
e mai pop pentru lume decât pop
și a aflat că, dacă are bani,
nu îl vor mai ocoli amicii.

așa l-au sfătuit și părinții în copilărie
și uite c-au avut dreptate.

în măcelăria ta mi-ar fi plăcut și mie să lucrez
măcar o dată pe săptămână, în ziua mea liberă,
dar nu în față, unde vinzi și unde
toți îmbracă halate și poartă mănuși,
mie îmi place în hala din spate, unde muștele roiesc
și unde, oricât te străduiești să îi extermini,
șobolanii mișună peste tot.

acolo, tăvălit pe câte-o halcă, să pot sta singur,
cu coatele în sânge animal,
să mă zgudui de plâns și să mă rog.
după opt ceasuri de rugăciune dintr-asta,
aș ieși afară cu ochi limpezi și surâzători

și șase zile după aceea aș fi blând ca un miel
și gata de orice sacrificiu,
fericit că în a șaptea zi mă pot întoarce
în măcelărie, printre hălci,

fiindcă numai din cauza cărnii te rogi
și cu cât e carnea mai multă,
cu atât te rogi mai sfâșietor.

am și eu o afacere pe lumea asta:
mă dau specialist în nenoroc.
am închiriat un spațiu la subsol,
pe lângă cimitirul armenesc,
unde concurența e acerbă.

pot zice că-s și eu patron de-acuma.
și știu prea bine cu cine lucrez:
de n-ar exista acești mărunți oameni triști,
până la urmă niște neisprăviți cu toții,
lumea ar pieri în două zile.

și-apoi, să fiu cinstit, la firma asta a mea,
nu lucrăm ca să facem oamenii fericiți,
ci doar cel mult să-i ușurăm de prea multă nefericire,
să aducem nefericirea aproape de fericire,
să ușurăm binele de prea bine
și răul de prea rău.

că cererea la noi e încă zero

iar partenerul de afară ne dă țepe,
ăsta încă nu se cheamă faliment.
vor veni în curând parteneri serioși,
despre care ziarul financiar
se va grăbi să scrie pe pagina-ntâi,
și vor cumpăra nefericire pe bani grei,

la ora asta avem mai multă decât
cehia și ungaria la un loc,
ardealu-i al nostru, ce mai,
suntem poate singurii care pot exporta
nefericire pură ca heroina –
a occidentalilor e contrafăcută de mult.
mare pagubă că românia
nu știe vinde ce are mai bun,
iar or să ne-o ia alții înaintea,
pentru că norocul nu vine de două ori.

și-atunci or să schimbe iar guvernul,
crezând că acolo e buba.

am descoperit că nu există artă mai grozavă
decât medicina. doar că medicii de azi
nu mai știu să caute leacul în boală
și vindecarea în spasm.

regret că n-am avut șansa, ca angela marinescu,
să fiu medic măcar o dată,
să despici bolnavul de sus până jos dintr-o tăietură
și să mă desfăt printre măruntaiele lui aburind,

dar numai o clipă, căci nu inima, nu plămânii
mă interesează, ci organul care produce dispariția
și cred că el își are locul în noi, nu aiurea,

doar că e mic și hidos și se ascunde,
pentru că e singurul organ cu conștiință
pe care-l purtăm în pânțece,
singurul care, trăind în întuneric absolut,
când iese la lumină se resoarbe,

exact ca Dumnezeu.
păcat că n-am avut șansa, ca angela marinescu,
să fiu medic măcar o dată.

când mi-a dat sângele pe nas eram singur acasă
și tocmai mă pregăteam să fac cel mai bun lucru
din viața mea, oricare ar fi fost acela.
e bine că s-a întâmplat atunci, pentru că
eram total nepregătit să mor,
poate de asta nici n-am murit, dar mai târziu
făcând lungi calcule și strecurându-mă
printre zeci de necunoscute,
mi-am dat seama că aceea fusese o întâmplare de
moarte.

potrivit socotelilor mele, atunci,
dacă n-aș fi fost cu gându-n altă parte,
n-aș fi scăpat. și uite cum, după ce
am rămas corigent la matematici
în toți anii de liceu,
deveneam acum matematician, și nu unul oarecare,
ci unul care putea să calculeze sfârșitul
cu o precizie înspăimântătoare,
deși nici o cifră și nici o figură geometrică,
nici măcar un simbol nu-i stăteau la îndemână.

până mai ieri, am fost sigur că sufletul stă sub inimă
sau puțin lateral, în locul gol dintre ea și plămâni.
împlinisem 40 și tot mai credeam că sufletul locuiește
într-un spațiu gol – bineînțeles, tot în piept, tot sub inimă
sau lângă ea.

numai că, dragul meu, într-o zi de marți,
după ce tocmai împlinisem patruzeci și unu,
atenția mea mărunță, dușmanul de moarte al celei mari,
a coborât ceva mai jos: stomacul
tocmai începuse să-și facă de cap,
iar neliniștea să se-adâncească.

așa am descoperit că ticălosul de suflet
nu se mai afla la locul lui.

coborâse adică și el spre stomac,
acolo unde mă durea cel mai tare.
la patruzeci și unu mi-am dat seama
că sufletul merge acolo unde e durere.

iar când a ocolit ficatul, ratându-l,
am zis că, iată, sufletul poate fi înșelat,
numai că el se mutase sub bilă,
unde amurgul încă nu se lăsase.

ei bine, din clipa aceea, bila n-a mai rezistat.
și dacă până mâine dimineață
sufletul va coborî mai jos de intestine,
pot crede că nu trupul e greu, ci sufletul
și că de suflet moare omul, nu de trup.

înainte de execuție, el și călăul lui
purtară o discuție de o nesfârșită tandrețe.
îi spuse că era din nord,
celălalt îi răspunse că avea și el rude acolo.
unde anume? păi înspre șomcuta mare.
ei, șomcuta mare, păi el făcuse acolo liceul.
păi și ăstălalt făcuse liceul acolo.
în șomcuta?
chiar în șomcuta.

bine, dar eu mă trag din vărai.
și tatăl meu se trage din vărai.
din văraiul de lângă șomcuta?
din singurul vărai care există,
din văraiul de lângă șomcuta.

ei, dar pe tatăl dumitale nu l-o fi chemând chiar pop.
ba da, pe tata chiar îl cheamă pop
și s-a născut chiar în vărai
și are 73 de ani, deci s-a născut
chiar în 1930.

nu există doi să se fi născut în vărai
în 1930 și să se numească pop.

firește că nu, singurul pop
născut în vărai în 1930 e tatăl meu.
puțin probabil, zice el, ăla e tatăl meu.

o fi o greșeală, eu sunt născut
în 1958 și numai un pop
s-a născut în '58 în vărai cu numele meu.
te-oi fi născut altă dată, pentru că,
din '58, numai eu sunt cu numele ăsta.
dar eu m-am născut pe 27 martie.
și eu m-am născut pe 27 martie.
pe mine mama a vrut să mă lepede
pe locul gol dintre vărai și valea morii,
să nu existe martori.

nu, nu, știu de la tatăl meu,
cel pe care voia să-l lepede eram eu,
și chiar pe locul gol dinspre valea morii voia să mă lepede.
știu asta bine.

până dimineață mai sunt trei ore. zi-mi:
să-i zic ceva lui taică-tău de tine?
n-ai ce să-i zici, nu-l cunoști,
tatăl meu locuiește în vărai la numărul 11.

n-are cum locui tatăl tău în vărai
la numărul 11, acolo locuiește tatăl meu.
și de fapt ceasul spovedaniei s-a încheiat.
iar eu nu-mi fac decât meseria.
până la execuție mai ai tot atâta timp
cât de la execuție înapoi,

hai, noroc, că vine schimbul
și eu doar cu atâta am putut să te-ajut,
noapte bună-n astea trei ceasuri câte ți-au mai rămas,
trebuie să ajung și eu pe-acasă,
somnu-i somn, mâine vine
altul la rând.

spui că vom învia cu trupul și ne vom întoarce
toți pe la casele noastre, așa că înainte de-a pleca
trebuie să lăsăm lucrurile în rânduială,
pentru că așa cum le vom lăsa le vom și regăsi.
să ne grăbim, deci, vremea este aproape.

eu pot zice că sunt pregătit. las casa curată lună,
o groază de bucate-n pod, vitele țeșălate și hrănite,
în pivniță vin mult și bun, curtea plină de orătării,
chiar și niște bani la teșcherea, ba poate
până atunci voi reuși să-mprejmuiesc cu gard
toată curtea și grădina și pământurile pentru arătură.

pot zice că mă voi întoarce la toate de-a gata.
voi tăifăsuși și mă voi desfăta cât va fi ziua de lungă.
dar dacă pe pârâul din spatele casei
va curge și-atunci sânge ca și-acum?

dacă nu mi s-ar fi repetat tot timpul că sunt muritor,
poate că n-aș fi murit. poate
aș fi înființat o altă moarte.
poate o altă credință, oricât de mărunță,
mi-ar fi fost destulă pentru a pluti.

dar am crescut, ca orice om îngrozit,
în religia morții.
o moarte care nu vine din eșecurile noastre
ci dintr-o proastă deprindere,

din resemnarea că dac-ai învățat să mori
e musai să mori.

numai că, ți-am spus eu, vere,
e puțin probabil să mori când mori:
o celulă ori poate mai multe
rămân să te frământa mult după aceea

și abia când dispar, după cinci mii de ani,
te vei odihni, ticălosule.

petrecere de pietoni

luni de zile, auzind că circulă din nou,
am tot aşteptat tramvaiul 56
pe la mine prin pantelimon.
l-au aşteptat şi alţii, n-avea grijă,
însă nu a mai trecut pe-acolo.

pe urmă mi s-a spus că ar umbla
deviat prin vatra luminoasă.
am stat multe nopţi întregi degeaba,
tremurând în vatra luminoasă.

până când, într-o noapte, mi s-a părut că l-am prins.
era o noapte mai mult decât noapte.
se făcuse două şi eram
atât de treaz că picam din picioare
când mi s-a părut că îl aud.

venea cu o viteză nemaipomenită
şi, auzind cum dârdâie pe şine
de parcă ar fi fost muşcat de febre,
am crezut întâi că e maşina de gunoi.

numai că nu apărea de niciunde
şi, când am plecat, am plecat cu convingerea
că fusese tocmai tramvaiul aiurit

pe care-l căutam pe toate şinele.

nu m-am mai trezit în noaptea următoare,
că eram beat-mort, dar în a treia
l-am auzit din nou şi-am alergat
din răsputeri spre vatra luminoasă.

şi-atunci am văzut ce trebuia văzut:
nu era nici tramvai, nici maşină de gunoi,
era o porcărie cu far deşirată pe şine,
o caravelă de bale şi muci.

am coborât pe linie să văd mai bine:
avea ochi de bivol, însă nu era
nimic din ce crezusem pân-atunci.
stătea la patruzeci de metri depărtare
şi sforăia pe loc din răsputeri.

pun mâna-n foc că mă ura, fiindcă
l-am văzut pornind, dar n-a pornit
ca blândul animal mecanic cu vagoane,
ci cu-o iuţeală nemaîntâlnită.

ei bine, la viteza cu care îşi dăduse drumul,
în nici patru secunde m-ar fi strivit:

o murdară bucată de carne și terci
ar fi rămas ca amintire a ființei mele
pe trecerea de pietoni.

dar nu. el venea cu atâta putere
încât rămăsese-ncremenit pe loc.
n-o să uit niciodată așteptarea aceea
și nici spaima că se va opri de-și va da drumul.

pornise brusc, cu nările sforăitoare,
cu farurile ațintite-asupră-mi,
venea ca un tăvălug pe toată strada,
dar rămăsese tot acolo, nemișcat,

deși prinsese o viteză de neînchipuit.
cum însă era singurul tramvai spre momfa,
nu puteam să-l ratez.

auzisem că unul din vărai, chiar de la mine din vărai,
a descoperit gena morții.
nu a nemuririi ci a morții.
cea care, când ai început să dârdâi,
paralizează dintr-o dată spaima
și te ferește de groaza vieții de dincolo,
când ești pe cale să pleci.

am dat fuga repede-n vărai
să-l întâlnesc și să-mi rezolv
spaima de moarte, dar
era luni și ăla plecase la
târg la șomcuta, așa că

l-am plătit pe unul cu mașină
să mă ducă la șomcuta.

muream pe mine de spaima că voi muri.
vezi bine că ăla nu era-n târg
în șomcuta, dar mi-au spus
că s-a dus la baia mare, unde
cartofii se vând mai bine,

așa că am pornit spre baia mare.
spaima crescuse pe mine cât casa.
și dă-i prin baia mare și caută-l
și până la urmă unul a zis
că s-a dus la crâșmă să se-mbete

și bate tu toate crâșmele și a treia zi,
când l-au adus acasă, avea
mațele peste el și
mașina nu mai voia să pornească.

de când mă știu, aceste grâne se coc numai în amurg.
la seceriș, tulpinile lor sunt vinete,
iar spicul e bolnav și mistic.
ai zice că prin boabe tușește un tuberculos,
într-atât sunt de tumefiate.

pâinea însă e gustoasă, iar copiii o înfulecă iute.
până la doisprezece ani, n-am văzut la ei vreun simptom.
după doisprezece însă, o paloare pe care
o păstrează până înspre douăzeci
pare să spună c-au mâncat prea multă
și că bine nu a fost deloc.

dar apoi copiii, care nu mai sunt
de-acum copii, încep deodată să strălucească
și nimic nu-i mai oprește
să ajungă înspre patruzeci,

însă nici noi nu mai suntem tineri de-acum
și când noi, ăștia care nu mai suntem tineri,
îi astupăm sub lan,
o facem pentru că nu putem renunța nici măcar o zi
la grâul și la pâinea asta,
singura din care ne-nfruptăm pe săturate.

am supraviețuit noi și unor toamne
care abia urmează să vină,
d-apoi ăștea despre care meteorologii
spun că va fi cea mai scurtă dintre toate?

numai că nu ne-am mai dus la momfa
așa de des ca mai an –
biletele-au ajuns cu mult prea scumpe
iar momfa se îndepărtează ceas de ceas,
deși parcă tot mai mulți turiști
se arată dornici să o vadă.

ministrul turismului spune că momfa
e deja pregătită să primească
în raiul ei zece mii de vizitatori,

dar tot ministrul turismului se vede
nevoit să recunoască franc
că el nu a fost în momfa niciodată
și că nici nu știe unde este,
deși sunt patruzeci de microbuze
care pleacă zilnic înspre momfa.

ce le-o fi plăcând în momfa dragilor

noștri turiști de se-nghesuie într-acolo?
or fi microbuzele atât de odihnitoare,
minunățiile atât de mari încât,
o dată ajunși la momfa, nici chiar unul
să nu dorească să se reîntoarcă?

văru' care vine de la maramu'
zice că de ce nu l-am chemat
vara asta și pe el la momfa.
păi ce, vere, asta a fost vară?

și-atunci noi ce căutăm aici?
aici e locul de unde pornim înspre momfa.
și unde vine momfa asta, vere?
momfa e la nici doi pași de-aici,
dacă stăm încremeniți un ceas,
vom fi primii care vor ajunge.

numai dă palinca aia mai încoace
și nu mai căsca în halul ăsta ochii,
în momfa, dacă vrei să vezi, intri cu ochii închiși,
aici nu ești la mare sau la maramu'.

sacrul și peticul

ce se întâmplă cu oamenii când mor?

după părerea mea, îşi iau bagajele şi pleacă.

nu-i nici o metafizică în asta.

sunt pregătiţi dinainte, ăla care moare

ştie deja bine că nu se poate opune.

poate că e şi o vrajă aici,

dar eu rămân la părerea că el moare

fiindcă i s-a tot spus că trebuie să moară,

nu-i nici o metafizică în asta.

pe gore l-ai văzut făcând aşa ceva?

o, nu, noi ne-am văzut puţin, cale de

trei-patru ceasuri, când ne-am cunoscut

eram la birt şi ne cam troscăniserăm puţin,

eu troscănit, el troscănit, nici nu ştiu când

l-am chemat s-o cunoască pe elvira

şi nici nu ştiu cum de-au stat împreună trei luni,

mi s-a părut însă din prima c-or să se ia

sau ceva de felul ăsta,

poate elvira şi-aduce aminte mai bine,

deşi elvira era bolnavă, grozav de bolnavă,

greu de crezut că elvira îşi mai aduce aminte.

era marele necaz al casei noastre.

puteţi merge la spitalul nouă s-o-ntrebaţi,

dar mă-ndoiesc că o să vă răspundă.

bine, s-o lăsăm pe elvira, dar după aceea

nu v-aţi mai întâlnit deloc,

trei luni, cât a fost cu elvira?

nu, nu, elvira avea casa ei,

i-o cumpăraserăm să -

nu ştiu - s-o lăsăm să se descurce singură,

poate chiar să scăpăm de ea.

îi duceam bărbaţii la uşă şi-i lăsam acolo,

nu voiam să intru, am intrat doar când

am mutat-o acolo.

de ce ziceai c-aţi mutat-o?

ca s-o lăsăm în voia ei întâi de toate.

şi apoi s-o-nvăţăm să trăiască

pe picioarele ei şi poate să -

nu neapărat să scăpăm de ea, ci să

răsuflăm puţin. înţelegeţi,

elvira avea nevoie să fie liberă,

noi toţi voiam s-o vedem fericită,

nu numai eu, ci şi mama,

poate şi tata.

de ce „poate și tata“?

nu știu, nu știu, aici poate fi altceva,
tata, după ce s-a născut elvira,
n-a mai fost niciodată același.
și nici mai târziu n-a redevenit același.
aveau în ultimul timp niște jocuri.

niște jocuri?

adică ea crescuse și parcă
voia să ne răpună pe toți.
ochii i se făcuseră prea mari
și nu se uita cu ei unde trebuia.
iar mâinile și picioarele îi rămăseseră
ca la zece ani. dar asta s-a întâmplat mai târziu,
mult mai târziu. cred că avea paișpe sau
cinșpe când.
numai ochii erau mari, în rest rămăsese
ca la zece ani, pipernicită, iar el

el?

el îi arăta ceva la care o făcea complice, nu știu,
poate o-nțelegea, poate-și iubea
propria neputință,

pentru că elvira semăna mult cu el.

și jocurile? de ce zici că aveau
în ultimul timp niște jocuri?

nu sunt sigur, dar se holbau
unul la altul minute, poate ore întregi,
după care țipau.

ăsta era un joc. și altul?

eu noaptea mă culc devreme, dar am
auzit cum îi şuiera că de-acum gata,
să-și vadă de păpușile ei.

păreau să vadă altceva decât voi?

ea, da. de tata nu mi-am dat seama.
el, în afară de asta, era om normal.
dimineața avea fața proaspătă și cred
c-o mai iubea pe mama, deși
după atâția ani de stat împreună,
seara mai mergea la birt, mai bea.

câți ani avea elvira când l-ai

dus pe gore la ea?

poate șaptesprezece, îi cumpăraserăm deja
apartamentul și deja
de vreo patru luni i-l mai duceam pe unul, altul,
însă rar.
și nu intram niciodată.

nu-ți dădea voie să intri?

nu intram eu, ți-am zis deja, voiam s-o
vedem la casa ei, și pe urmă, când
ajungeam la ușă, eram mai mereu abțiguit,
șaisprezece ani o văzusem zi de zi,
îmi fusese de ajuns.

adică gore a intrat singur când l-ai dus la ea?

singur, singur, mă bucuram că intră el
și nu eu. iar elvira nici nu s-a arătat.

nu elvira ne interesează acum, ne interesează gore.

nu-mi aduc aminte, muream pe
mine de frică, mi se făcuse dintr-o dată rău.

ziceai că avea o cioară în casă.

n-am zis asta dar avea,
avea în casă o cioară pe care o creștea de mică.

ce s-a ales de cioara aia?

a luat-o și a dus-o cu ea. era o cioară agresivă,
dar între ele se-nțelegeau.

adică sora ta avea și ea aripi?

o, da, prinsese ceva la încheieturi,
păreau aripi, Dumnezeu știe ce avea,
avea însă ceva din cioara aia, la final:
nici una nu putea zbura, dar pot să jur
că erau aripi cele cu care nu putea să zboare.

poți să mai spui povestea asta și altcuiva?

pot, dar cine povestește e deja pregătit
să nu fie crezut. vrei să
fii crezut? nu scrie povestea asta!

vreau doar să aflu ceva despre gore,
de fapt numai despre gore vreau să aflu,
elvira e vie, dar gore trebuia să.
totuși, șase luni lângă elvira
și după asta să nu mai știm nimic? cine era?

era un zăbăuc, cine să fie?
iar eu l-am văzut numai trei ceasuri
și nu mi-a plăcut deloc.

adică nu era unul de-ai voștri?

nu, nu privea la nimeni, era
rău atins la un ochi,
cu care se uita în altă parte.

cum adică se uita în altă parte?

se uita în altă parte, cine știe încotro se uita,
ți-am zis că eu l-am văzut doar două-trei ceasuri,
mi s-a părut că vede cu stângul în altă parte,

dar îți jur: altceva n-am văzut.

elvira ar putea să spună de ce se
uita el în altă parte?

elvira nu.

dar au stat șase luni laolaltă.
de acord, dar nu, elvira nu.
v-am spus: nu.

elvira știa că lui gore?

nu știu, nu știu, nu știu,
știu doar că, atunci când l-am dus la ea,
ea știa ce trebuie să facă.

ce trebuia să facă?

pentru Dumnezeu, nu știu,
putea să ne umilească pe toți,
să ne omoare pe toți, pentru că
doar ea știa ce trebuia să facă.

l-a omorât pe gore?

nu l-a omorât pe gore, dar gore
nu era deloc în apele lui
când i-a intrat în casă.

la ce etaj sta elvira când el?

sta la zece.

gore s-o fi aruncat numai așa?

gore era un ins jalnic.
cred că prin el, de fapt, s-a aruncat elvira,
ce-ați văzut pe asfalt era elvira,
gore era de mult la birt atunci
și cred că după aia a plecat
în cu totul altă parte.

pe gore cel plecat în altă parte
l-ai mai văzut? avea carne? se parfumase? duhnea?

știu doar că mirosea ca un copil
în crâșma aia împruțită.
și-mi mai amintesc că era nebărbierit
și că se holba la mine,
poate de asta l-am și dus la elvi.

adică putea să n-aibă de a face cu,
iar elvira putea să-l?

da, putea.

și el să stea șase luni cu?

da, cu ea.

ar fi putut să-l iubească?

o, fără-ndoială că nu, dar putea
să-l facă să creadă că. era meșteră-n asta.
cel puțin tata așa era de părere.

adică tu nu știi de ce umbla gore noaptea,
de la două încolo, pe străzi?

nu știu și nu știu de ce.
poate numai așa se potriveau.

da, da, se potriveau,
aveau ochii holbați amândoi.

or fi văzut ceva ce.

greu de crezut, aveau ochii holbați amândoi,
dar nu cred că vedeau ceva
și nu-nțeleg de ce nu,
în schimb se potriveau de minune,
cred că erau grozav de urâți când se iubeau,
nu i-am văzut, dar am auzit c-o făceau
în văzul vecinilor,
i s-au plâns tatei.

de asta a plecat gore?

nu știu, dar când am stins lumina
tata râdea
și am început să râd și eu
și a fost pe urmă un hohot general.

corectorul

Meseria de corector e una pe cale de dispariție, cum au fost la vremea lor cele de sacagiu, pălărier, ciubotar, lustragiu, zețar sau nu mai știi care.

Eram tocmai la amurg, dragule, când s-a întâmplat catastrofa, după ce toată viața vânasem greșeala și o corectasem cu toată ființa mea. Săvârșisem nenumărate perle de corectitudine, făcusem o adevărată dependență de asta, de la o vreme mă holbam în autobuz peste umărul oamenilor care citeau ziarul și, ah, ceea ce ei treceau cu vederea, tocmai ceea ce ei treceau cu vederea, eu – haț și refăceam pe loc cuvântul bolnav, propoziția bolnavă, toată fraza dacă era nevoie – și era nevoie –, tot ziarul, cartea, cărțile și până la urmă toată lumea și întreg universul, pentru că pe ea, pe litera corectată, se sprijină totul, mori pentru că el, corectorul, n-a lucrat atent la literele vieții tale, pe unele le-a inversat, altele i-au scăpat, pe câteva le-a dublat, cum de nu fusesem lângă el la momentul potrivit, să îndrept, să tămăduiesc, să refac din rădăcină?

Știi: pentru munca asta de mizerie, din care toți vor s-o tundă degrabă, primești o nimica toată: șase ani, cât am fost corector la *Luceafărul* pe o leafă de rușine, nici o dată, nici măcar o dată nu mi-am zis și eu: mă, dacă slobod acum o literă, dacă mut o silabă-n altă parte sau dacă-n propoziție predicatul mă supără câtuși de puțin și-l radiez, ăștia vor înțelege în sfârșit cât de mult depind de mine și

se vor grăbi să mă umple de bani. Dar ce vorbesc eu de predicat, putea să fie complementul direct, subiectul bătrân și prăfos care venea de la drum lung și se trântea ostenit lângă virgulă, puteam să țin cont că peste numai câțiva ani aș fi avut de profitat din asta, pentru că Uniunea Europeană nu va agree niciodată dezacordul dintre S și P, dintre subiect și predicat, deși la olandezi poți să F, s-o faci, fără să te atingi prea tare de S, de subiect și așa mai departe.

Cum spuneam la început, că n-am uitat de la ce-am pornit, meseria de corector e una pe cale de dispariție. Mă număr, poate, printre ultimii mari corectori, la apogeu visam împreună febrile între virgulă, care nu se pune înaintea lui *și*, și *și*, epuizante alergări pe aleile lui *a*, somnuri fără de sfârșit în *o*, leșinuri de o clipă-n *v*.

Dezastrul – căci numai dezastru-i pot zice – a venit într-o vinere primăvărată, puțin după ce împlinisem 43 de ani. A sunat la telefon secretara – nu știu dacă ea sau ceasul rău – și mi-a spus că la pagina cinci a ziarului, pagină de care răspundeam ca de ochii din cap, semnătura șefului, chiar a șefului, apăruse scrisă greșit, adică *n*-ul nu era *n*, era *b*. Vă închipuiți ce a urmat.

Acum, după ce m-au pus pe liber, zău, încep să cred că greșeala de-atunci n-a fost tocmai o greșeală, pentru că textul din jurul ei e atent plivit și tuns, ca iarba pe un

gazon englezesc, nici un *t* n-a crescut la-ntâmplare, *r*-urile sclipesc de prospețime, *i*-urile zburdă, uite ce aristocratic șade *ă*-ul pălăriat, câtă vigoare în *g*-ul care m-a îmbolnăvit de bănuiala că se strecoară noaptea în pat pe furiș și o-ndestulează pe nevastă-mea, ce *h* așezat și nemțesc, dar și ce *s* moale și difuz, căruia puțini îi cunosc înspăimântătoarea forță de descolăcire.

Ei bine, greșind acel nume, pe care veacurile viitoare nu vor conțeni să-l greșească, pentru că e uimitor, e minunat greșit și țâșnește ca o perlă din opera mea anonimă, mi-am dat seama câte revelații am ratat corectând. Acum știu că nu eu, ci ea, greșeala, a vrut să greșesc, pentru că altfel nu ar fi avut norocul să existe, să trăiască fericirea de a fi o greșeală, când tocmai asta era rațiunea ei de-a fi.

Am fost aproape mândru când mi-au dat preavizul, am triumfat apoi când m-au pus pe liber, știind că această perlă a coroanei mele, această literă greșită dintr-un cuvânt lipsit de importanță, va naște într-o zi precepte, va întemeia religii, va modifica anii de desfășurare a jocurilor olimpice, va redesena continente și mă va confirma în rangul de mare corector, poate ultimul mare corector al lumii, pentru că meseria asta, cândva mai glorioasă decât cea de paharnic sau de logofăt, este pe cale de dispariție și poate că m-a așteptat doar pe mine ca să tragă cortina.

crezul cu ianuș

După mai multe beri cu Marius Ianuș, într-o zi pe care am hotărât-o cea de pe urmă a vieții noastre, ne-am zis că n-ar fi rău să spunem *Crezul* împreună, convinși că marile asasinate se petrec atunci când nu ucizi, și că în rădăcina noastră, care spune că trebuie să omori ca să nu fii omorât, un dumnezeu tot mai mărunț dă porunci din ce în ce mai palide, că, încet, crima se preface-n sinucidere, iar omul nu mai are treabă cu alții, ci doar cu el, că poezia spune povestea celui care, vârând cuțitul în celălalt, simte lama răcând în pieptul lui și scurmând acolo fără încetare, că după om nu mai vine tot omul, cel puțin așa sperăm și că marile lui asasinate se vor petrece curând doar în sine, acolo unde, chiar când nu ucizi, dai peste un cadavru, în așteptarea omului viu care încă n-a fost.

Nu cred că Ianuș își mai amintește de povestea asta: când am ieșit, Carul Mare uruia pe cer, încredințându-ne că, dacă te uiți în sus și nu vezi, ai câștigat, iar noi, bălăngănindu-ne și izbindu-ne unul de altul, zbieram în șoaptă și ne răstearm suspinând:

„Suntem în timp de război și poezia e primejdioasă. Ea lucrează cu bomba umană care e subconștientul. Poezia nu e seducție, ci amenințare. Când produce maximum de sens, pur și simplu își suprimă autorul. Cine crede că

poezia face bine, e călduță și îi adoarme pe inocenți se înșeală. Poezia e armă și, ca orice unealtă fără conștiință, ucide.

Cine pătrunde în intimitatea ei nu mai poate fi salvat. Cu aparența ei de fată cu cireșe la urechi, poezia lovește năpraznic ficatul și vomită peste cel mort. Poezia e crimă amânată și mântuire prin disconfort. A vedea poezia ca salvare e ca și cum ți-ai pune de strajă înșeri cu grenade-n gură. Ea nu face servicii supraviețuitorilor săi și nici nu-i iartă pe dispăruți.

Când ajunge acolo unde a ajuns deja, lovește plămânii cu putere, face praf vezica, lipește mațele de stern, apasă pedala războiului și face din pace o cacealma. Lucrând ca boală fără leac, e în stare să-și ia propria viață pentru a dura. Nu se uită în ochii nimănui. Ea n-are ochi.

Să nu-i spui, noaptea, «Noapte bună», iar dimineața evită să o saluți! Ea controlează răul, dar nu cunoaște neapărat binele.

Azi ești livid? Măine te vei simți cu ea alături altfel, dar mai rău. Ea e singurul lucru nemuritor care-ți aparține: e răul în sine. Se uită cu ochii tăi și nu vede. Tremură cu mâinile tale și nu le simte.

Știm despre ea doar că este știință a îndepărtării și că înșii în care locuiește fac războaie nesângeroase, din pricina

căroră, pe câmpul de luptă, toți aleargă într-o nemișcare de necrezut.

Scăpată de sub control, ea intră-n inocenții care-au visat să ucidă măcar o dată. Și, neavând conștiință de sine sau timp, nu știe nici de ce lăcrimează, nici de ce produce durată“.

nouăzeci

Titlurile din această secțiune, șapte la număr, au apărut, alături de unele deja reproduse în volume anterioare, în revista *Nouăzeci*, între anii 1990–1993. Textele au fost revăzute și îndreptate.

'S un om ajuns

Dacă aş zice că o duc grozav cu mine, aş minţi.

Dacă aş zice că îmbrăcat în altcineva aş duce-o mai bine, aş minţi. Dintre mâncăruri îmi place doar vinul. Dacă pierd clipa, îmi arunc şi ziua. Când mi-e rău, îmi este foarte bine. Sunt bun amic cu păduchele de San-José, facem fapte mari împreună, vorbim în limba surdo-croată, ţinem la aceleaşi principii, avem aceeaşi credinţă, aceeaşi speranţă, aceleaşi iubiri. Poartă mănuşi ca mine la picioare, ţine discursuri parlamentare, e şef peste penitenciare.

Sunt plin de proiecte. Când scriu, îmi pare rău că nu m-am născut orator. Când vorbesc, descopăr că n-am de spus nimic. Am moşii întinse pe toată talpa piciorului. 'S plin de mine ca o sticlă băută pe nerăsuflăte. 'S proprietarul unei mări, pe strada Olteţului 15, camera 305. 'S un om ajuns.

Cresc pe ascuns de ceilalţi o tuse rară. O păzesc cu grijă noaptea, să nu mi-o ia careva. Mă invidiază toţi din încăpere. Am de toate când o am pe ea. Am şi o fată cu vilă la Firenze, pe dreapta cum ieşi din Dămăroaia; mă iubeşte, are numai 50, merge la şcoală p-a-ntâia, o rupe-n zece limbi, a citit toate cărţile de joc. 'S un om cu noroc. 'S un om victorios. Câştig tot ce pierd. Am speranţe lungi ca şinele de tramvai. Am unde sta la iarnă, mă cazează unu de la frigorigere.

Mă apropii de 33. La 33 ce-şi mai poate dori cineva decât să semene cu Mântuitorul? Numai că unde să mai găseşti un Ierusalim pe măsură?

Aşa că mă-ntorc pe Olteţului 15, mă aşteaptă acolo un pat. Şi cad, recad şi nu mai tac din gură.

Nouăzeci, nr. 1, noiembrie 1990

Sărbătoarea și vinul

1987. Se apropiau sărbătorile de iarnă, toți plecau pe la casele lor, în satele lor, în orașele lor de baștină. Mircea însă rămânea la leud, „Dom’ profesor, dumneavoastră nu plecați?“, „Nu, eu nu plec“, venea răspunsul, și toate zilele acelea și le petrecea bătând drumul de la apartament la birt și de la birt la apartament, cu aceeași șapcă pe cap și aceiași bocanci în picioare, pe când ceasurile sărbătorii băteau un alt timp, iar în jurul oamenilor și al lucrurilor se aprindea aburul aurit al altei lumi: Cel Așteptat putea sosi din clipă în clipă.

Ca pretutindeni, zilele acelea sunt și la leud zile în care omul se înnoiește și toată lumea are atunci de toate, pentru că, firește, Cel Așteptat nu poate sosi altfel decât călare pe cal alb și lovind cu fruntea norii, deopotrivă nemilos și îngăduitor, lumesc și nelumesc, surâzător și rece.

În acele zile, ziceam, singurul care bătea drumurile ca în orice altă zi era Mircea Zubașcu. E drept, el era venetic aici, nimic din ce era al lor nu era și al lui, părea să treacă pe lângă ei fără să le bage în seamă ori să le priceapă pregătirile. Intra în birt și rămânea acolo de dimineața până seara, cu spatele lipit de

teracota unei sobe care scotea veșnic fum și cu paharul în față, era o rușine să stai nepăsător în zilele acelea acolo și să bei, iar lumea se uita la el cu mânie ori poate doar cu

dispreț, pentru că într-un sat, de Sărbători măcar, fiecare stă la casa lui, are masa încărcată și cinstește ce se cuvine cinstit.

Privind acum înapoi, cred că, în felul lui, Mircea visa și el la întoarcerea Unuia, dar era convins fie că Acela nu va ajunge niciodată, fie că, de va ajunge, va fi de nerecunoscut, căci va sosi abia ținându-se pe picioare – biet cerșetor ghebos și zdrențaros, murdar și izgonit din orice casă.

Mai păstrez în memorie – din acel jurnal deocheat pe care Mircea l-a ținut ascuns atâta amar de vreme în întunericul umed al apartamentului și pe care l-a distrus de îndată ce a simțit că-i dibuisem ascunzișul – câteva fraze despre eșecul lăuntric al oricărei sărbători, al oricărei Sosiri:

Mă uimesc și mă tulbură acum, mai mult decât orice, declinul, descreșterea, amețitoarea iluminare a celui care decade. Mâna cu care scriu e mai veche decât mine cu două mii de ani. Ea iese din trupul meu, dar nu-i aparține, e îmbătrânită, zbârcită și uscată încă de la nașterea mea, a fost, poate, cândva, mândria casei noastre, forța ei, marea moștenire, singura în stare să depună mărturie despre vremurile de atunci. Ba poate a ucis chiar ea și asta e pedeapsa ei: de-a nu se odihni vreodată, de-a se muta

fără-ncetare din părinți în urmași, până la capătul spiței, de-a fi stigmatul și semnul nostru de recunoaștere.

De aceea, eu nu cresc, ci scad înspre viu. Ceea ce pe alții îi secătuiește și-i posomorăște, în mine varsă mări și tot ce-i luminează mă-ntunecă.

Deplâng creșterea. Somnorosul tată al degenerării se înalță-n mine zi de zi. Cel Așteptat nu va sosi niciodată. Această mână poate depune mărturie, a fost acolo și a strâns grumazul cu putere. Pentru noi, sărbătoarea vine numai ca să umilească.

Iar dacă, totuși, Acela ar fi sosit, strălucitor și plin de măreție, nu ne-ar fi disprețuit pentru îmbrăcămintea noastră roasă și ostenită și purtată pe trup ani la rând?

Nu ne-ar fi muștrat că vinul pe care-l bem nu-i al nostru?

Nu ne-ar fi certat că n-avem roade și ogor?

Nu ne-ar fi batjocorit cu binecuvântarea milei Lui?

Câți ar fi înțeles că le bem vinul din neputință și că vinul lor, în trupurile noastre înnegrite și căzute, are scânteieri înzecite?

Și dacă noi nu i-am fi putut cânta Prezența pe la răscruci sau în piețele publice, ne-ar fi apărat cineva tăcerea?

Tovarăși de drum, acesta este fostul drum al sărbătorii.

Nimeni nu mai e viu dintre cei care-l umblau cândva.

Nimeni dintre aceia nu mai umilește pe nimeni.

Locul viilor a fost luat de pomi aproape uscați, ca și noi.

Norocul a căzut asupra-ne ca trăsnetul. Numai nenorocul ne-a păstrat deasupra umblători până acum.

Pe un cal vânat, de calcar, vine tot unul de-ai noștri, cel mai prost îmbrăcat și mai fără de rost.

El cade alături și zice: „Aici nu s-a schimbat nimic. Doar acești arbuști sunt și mai fără vlagă.

Pustiul este de-acum singura noastră ieșire la mare.

Dar acolo, Cel Așteptat nu va călca. Degeaba ne vom opri și vom sta și ne vom înălța acolo cort.

Marea s-a stins, corabia nu mai are cum să sosească în port“.

Nouăzeci nr. 8, decembrie 1992

Umflătura din perete

La început, în peretele din stânga al holului care leagă mansarda mea de lumea de afară, era o umflătură – mai degrabă o mică denivelare – ce fisurase vopseaua și umezise ușor tencuiala; multă vreme, nimeni n-a luat-o în seamă, pentru că holul e mereu îmbibat într-o lumină afumată, o pâclă ce șterge lucrurile de contururi și le cufundă pe jumătate înapoi în pasta de dinaintea facerii.

Când i-am arătat locul, gazda mea a fost convinsă că în perete s-a spart o țeavă și a chemat reparatorul, dar acesta n-a găsit acolo decât un mic căuș gol, rotund și umed, pe care l-a umplut cu tencuială, a nivelat și a plecat.

— Nea Ioane, i-am spus gazdei mele după două săptămâni, ai văzut peretele azi?

— Ce s-a întâmplat iar, bre?, a zis nea Ion și, când a văzut că umflătura crescuse la loc, a început să înjure pentru toți banii aruncați degeaba.

N-a mai chemat, însă, instalatorul. N-a chemat nici constructorul, iar umflătura din perete a crescut de la zi la zi.

Era o umflătură ciudată, care nu pornea din igrasie, iar în urmă cu o săptămână am fost uimit de asemănarea ei tot mai vădită cu un pânțec. Cu fiecare zi, pânțelele s-a rotunjit și a sporit. Ieri am pus urechea pe emisfera lui: nu

era rece și țeapăn cum sunt îndeobște pereții, ci străbătut de un gălgâit fierbinte. Era un pânțec străin de cap, de picioare și de mâini, un pânțec singur și atât; azi dimineață era atât de umflat, încât am trecut numai cu mare greutate prin spațiul gol dintre el și peretele opus.

Gazda mea nu-și dă seama ce se întâmplă, ea vede aici doar o stricăciune oarecare. Dar eu încep să înțeleg: în acest perete crește un pânțec adevărat. Un pânțec viu, care își soarbe vlaga din lucrurile și oamenii din jur. Un pânțec care a fost odată al unei femei, dar a rămas sterp și n-a avut odihnă până ce n-a găsit loc și rod să se umple.

P.S. Astă-seară m-am întors acasă mai devreme ca de obicei, cu o nesfârșită neliniște în trup. Pânțelele enorm de care mă frecasem dimineața, la plecare, nu mai exista: rămăsese doar o spărtură pe mijloc, iar pielea peretelui atârna fleșcăită în jur. Gazda mea vârase în umflătură o daltă: jos se putea vedea o șuviță de apă ruginită ori poate de altceva și un mic cheag negru și inform. Poate cel de dinăuntru reușise să fugă la timp, să-și dea seama că, încă o dată, nașterea îi era interzisă. Nu mi s-a părut deloc ciudat că gazda mea n-a observat nimic și că n-ar crede o iotă dacă i-aș spune că, o dată în viața lui, într-o zi de joi, a ucis.

Glossă

Când te ferești, ferește-te de tine. Nu bea băutura care-ți face bine. Nu mânca nimic din ce îți place. Iubește numai ce disprețuiești. Când e vară îmbracă paltonul. Nu visa. Du-te la bal ca la spital. Stinge țigarea.

N-avea grijă de ziua de mâine, e tot cea de ieri. Bate capul să-nțeleagă fundul. Deprinde-te cu nefeința, se naște o dată cu tine, e tot a ta. Nu dormi. Nu te trezi. Când nu dormi, stinge-n tine setea de-a fi om. Stinge țigarea când pleci. Deplânge doar ușorul, nu și greul. Stinge țigarea.

Adu-ți aminte că ai dispărut deja ieri. Stinge țigarea mai iute. Iartă răul celui care-ți face bine. Pune-ți-l paznic pe cel ce te fură. Râde când îți sare sângele pe gură. Uplete cu absență locul în care ești așteptat. Papă lapte. Stinge țigarea. Fă-te singur și străin pentru cel care-ți cere tovarășia. Dezi-te și de adevăr, și de minciună.

Ca să nu fii ucis, arată-te gata să mori. Stinge țigarea. Disperă speranța. Spune-i lui vărui-tu că-mi datorează cinci sute. Nu uita că toate s-au făcut în lipsa ta. Deci spune-i să-mi aducă banii cel târziu poimâine. Deci poți oricând dispărea.

Teme-te de noroc. Descoperă-te când ești gol. Acoperă-te când ești plin. Stinge țigarea. Nu te simți întreg câtă vreme te afli în trup. Când dispari, dă erată. Bea mult. Sau nu bea mult.

Fumează. Sau stinge țigarea. Obişnuiește-te cu neadevărul adevărat.

Dacă-ți vine să urli, ține-ți țipătul sub glotă până se face dulce ca mierea. Leapădă-te de tot ce îți pare că știi. Învață să nu știi. Luptă pentru contra ta. Fă-te că ești mereu altcineva și într-o zi vei chiar fi. Stinge țigarea.

Ca să nu birui vreodată, aliază-te cu cei slabi. La amiază spune-ți că s-a-ntunecat deja. Pe cei ce-ți sunt datori plătește-i să-ți amâne plata. Îndulcește ceaiul cu fiere. Trage perdelele. Stinge țigarea.

Acum, că am rămas doar între noi, să recunoaștem că de fapt nu suntem doi. Eu sunt nimeni, tu ești nimeni, suntem de o singură ființă. Hai, iute, să ne rugăm cu credință. Deci îngenunchează, aprinde-ți țigarea, dă drumul la radio și începe rugăciunea: „Este frig, nimeni veghează deasupra-ne, aici încetează emisiunea.”

Nouăzeci nr. 11, martie 1993

Între frontiere

La capătul dinspre Pantelimon al Bucureștiului se află o groapă imensă, în care sunt depozitate, de mai multe decenii încoace, gunoaiile orașului.

E o întindere de mărimea unui sfert de cartier și, prin anii '70, s-a încercat aici construirea unor cămine pentru nefamiliști. Dar locul n-a fost ales în chipul cel mai fericit: constructorul a venit, a făcut măsurători și proiecte, a adus materiale și instalații și a trecut la excavațiile pentru temelii, dar toate încercările de finalizare măcar a unui edificiu au eșuat. Deși fundația era turnată cu o mare risipă de beton și de fier, după puține săptămâni apăreau în ea fisuri grave, care o șubrezeau văzând cu ochii: piatra se subția, cărămida se înmuia, destrămarea se făcea vizibilă în fiecare punct al ei. Au mai urmat câteva tentative asemănătoare din partea trustului, apoi totul a fost lăsat baltă, locul fiind redat vechii sale destinații.

Singurul care mai știe istoria lui, azi, este Costaiche, cu care m-am întâlnit într-o seară la un birt murdar de prin preajmă. Am băut amândoi mult și mi-a dezvăluit că știe că n-am cum să mai ajung în noaptea aceea acasă, așa că m-a făcut invitatul său. Dacă aș fi fost treaz, n-aș fi intrat în pretinsa lui locuință; abia dimineața mi-am dat seama că aceasta era de fapt o scobitură – bandajată cu lăzi și

cartoane de toate felurile – în țărnul uriașei gropi de gunoi, fapt care m-a cutremurat. Costaiche, însă, a ținut să mai rămân un ceas cu el, pentru că avea să-mi arate acel nu știu ce pentru care sta el de o viață acolo și pentru care nu voia să părăsească locul.

Știi ce zi e azi? m-a întrebat Costaiche. I-am răspuns că nu și atunci mi-a cerut să merg cu el înspre mijlocul gropii. Oprește-te aici, mi-a poruncit la un moment dat, și atunci mi-am dat seama că, deși nu era nici măcar la amiază, în locul acela se lăsase noaptea. M-am văzut silit să caut cu ochii Soarele, dar Soarele nu mai era. Nu mai erau nici gunoaiile de primprejur. Am văzut, în schimb, cu spaimă, cum curgea pe cer, în altă direcție decât Soarele lumii noastre, un soare întunecat, pe sub care părea să treacă o procesiune din alt timp; contururile nu erau tocmai clare, un biet zdrențăros biciuit urca o colină, se auzeau comenzi răgușite și plânsete. Un lemn ridicat pe vârful colinei, zdrențărosul ținut acolo, apoi, după multă agitație – o liniște inumană, un pâlț de făpturi așezându-l pe zdrențăros sub o lespede.

Nu știu cum am ieșit din acel teritoriu al vedeniei. Costaiche stătea lângă mine pe marginea gropii, Soarele lumii noastre era din nou deasupra.

Azi a fost ziua punerii în mormânt, a zis Costaiचे. Dar sunt zile când de acolo poți vedea multe alte lucruri asemenea. Și-ți pot spune și ce se întâmplă cu adevărat.

În '72, când au încercat ultima oară să construiască pe acest loc, eram inginer și am dormit câteva nopți în barăcile muncitorilor. De fapt nu am dormit, ci am stat de veghe zi și noapte, străduindu-mă să înțeleg ce se întâmplă cu șubrezirea și îmbătrânirea neobișnuit de rapidă a construcțiilor. Am nimerit în punctul acela al gropii – unde ai fost și tu mai devreme – tocmai când se derula viziunea. Ceilalți au plecat, eu am rămas.

Am repetat experiența și i-am căutat un înțeles. După repeziciunea cu care zona înghite tot ce e material, mi-am dat seama că acolo se află un punct de rarefiere extremă a spațiului, poate chiar un alt spațiu. Timp rarefiat de evenimente și spațiu rarefiat de materie.

Cred că peste acest loc unde prezentul dispare se suprapun întâmplări din alte vremuri, care păstrează, după intensitatea cu care au fost trăite, contururi mai mult sau mai puțin consistente ale acelor oameni și împrejurări. Am văzut și lucruri care nu cred că vin din urmă, ci din viitor.

Acum înțelegi de ce mă cheamă doar Costaiचे și de ce nu mă gândesc să plec de aici?

Nouăzeci nr. 14, iunie 1993

Valentin

Matilda Caragea a locuit, până la data de 17 octombrie 1943, într-un imobil de pe strada Londra. Bărbatul plecase definitiv de lângă ea la un an după nașterea copilului.

Fiul, Valentin, s-a văzut silit să îmbrățișeze cariera armelor, astfel că, la vremea despre care vorbim – toamna lui 1943 –, el se afla pe front ca sublocotenent. Pe 28 octombrie același an, Matilda Caragea primea vestea că fiul ei „a căzut la datorie”.

Peste amintirea acestei date, în mintea doamnei Caragea, azi în etate de 93 de ani și locatară a unui azil de bătrâni, se suprapune o alta, care n-a încetat să o macine de atunci încoace.

Când a aflat de moartea lui Valentin, tocmai se întorsese de la piață. Cineva îi vânduse niște ciuperci și-i spusese: „Doamnă, dacă le răsădiți în pivniță, la întuneric și umezeală, astea cresc și se înfoaie-ntr-o zi cât altele-ntr-o săptămână”.

Acasă, vestea morții fiului ei a năucit-o; zile întregi, a uitat de tot și de toate, apoi însă a fost nevoită să revină la viață. A dat peste ciupercile aruncate într-un colț al bucătăriei. Toate se stricaseră, putreziseră aproape, cu excepția uneia, foarte arătoasă, care părea să se fi hrănit, într-ascuns, din descompunerea celorlalte.

Bătrâna nu poate înțelege nici astăzi de ce s-a simțit atât de vajnic îmboldită să păstreze acel exemplar – poate pentru ciudata lui vitalitate. Nu știe, de asemenea, ce a mânat-o să coboare în pivniță și să așeze ciuperca într-un ghiveci cu pământ. După două zile, aceasta se făcuse neașteptat de mare, după încă o zi trăsăturile i se schimbaseră într-un chip uluitor: ciuperca părea că pulsează, pe suprafața ei se desenaseră contururi aproape umane.

După încă o zi, liniile se adânciseră, vietatea se înălțase, la lumina lumânării totul devenise monstruos. Femeia a pus mâna pe ea, crezând că suferința și spaima îi provoacă vedenii. Sub carnația umedă și rece, de ciupercă, a simțit însă un puls distinct. După șase zile, ciuperca crescuse atât de înspăimântător, încât ajunsese de statura unui om și se clătina amenințătoare pe piciorul îngropat în pământ.

Din a opta zi, femeia n-a mai intrat în pivniță. În ziua a zecea, i-a cerut unui vecin să coboare și s-o taie. Ea a rămas în ușa pivniței, privind înlemnită.

Lovit la rădăcină, monstrul a părut că geme și s-a prăbușit. L-au scos afară și, la lumina zilei, doamna Caragea a avut o clipă curajul să se uite într-acolo: pălăria ciupercii adăpostea, reprodusă în cele mai mici amănunte, fața fiului ei căzut pe front.

De atunci, doamna Caragea n-a mai intrat niciodată în curtea casei sale. Chiar și acum crede că aici, la azil, e infinit mai bine decât în casa ei.

Nouăzeci nr. 15, iulie 1993

O călătorire în zori

Mă trezesc tot mai des pe la trei dimineața, într-o tăcere și-o nemișcare năucitoare, și am brusc senzația că lumea a dispărut. Încerc să recunosc obiectele din încăperei: e mai multă dispariție în ele decât prezență. Din lume consistența s-a scurs.

Sar la comutator și aprind lumina. Lucrurile par la locul lor, dar nu mai sunt cele de peste zi: în ele fumegă irealul, dănțuie albăstruie inexistența, fâlfâie un vânt de dincolo. Greutatea le lipsește. Nici un obiect nu mai e îndeajuns de plin, de concret ca să nu văd cum licărește în el golul, de la dușumeaua pe care calc, la scaunul de care mă sprijin și la peretele pe care-l pipăi cu senzația că mâna se scufundă și trece prin el: e ca și cum ai umbla pe hârtie cu o palmă oarbă, încercând să prinzi literele între degete și să le arunci în lume ca pe niște viermi de mătase.

Nimic nu mă poate convinge, la trei dimineața, că nu mă voi destrăma din clipă în clipă, o dată cu lucrurile dimprejur. Nemișcarea și tăcerea asurzesc. Mă îmbrac în grabă. Mă clatin de neliniște. Ies pe străzi. Caut făpturi și lucruri mișcătoare. O iau de-a lungul bulevardului, de la Piața Victoriei până spre Obor și înapoi, iar și iară. La ora asta însă nu trece nimeni. Nu se mișcă nimeni și nimic. Nu câștig încredere din nici o parte. Chiar zidurile groase, de

beton, ale clădirilor și pasajelor par fragile, abstracte, iluzorii.

N-am nici o certitudine că la următorul pas nu mă voi scufunda în caldarâm. Orele se dilată peste măsură. Aproape că nu mai trec.

Spre ceasurile cinci, începe, în sfârșit, forfota pe care o aștept. Făpturile prind contur și se încheagă. Spaima bate în retragere. Realitatea revine-n persoane și lucruri. Zidurile se reasează pe pământ. Greutatea se reasează în ziduri și, o dată cu ea, reintră în ele opacitatea, consistența și tot ce trebuie pentru ca lumea să fie lume. Pe la șase, când zorile devin certe, dobândesc, în sfârșit, încredere. Mă întorc în încăperei. Atunci începe ceasul meu de comuniune, de iubire cu lumea. Sunt recunoscător realității că se întoarce în lucruri. Sunt recunoscător gunoierului din stradă că face zgomotul obișnuit, de fiecare dimineață. Sunt recunoscător mai ales lucrurilor și gesturilor neînsemnate, cele care prin cuminența și statornicia lor mă încredințează că obișnuitul și familiarul sunt mai importante decât nefirescul, convulsiile și catastrofele. La șase mă pot așeza, în sfârșit, să dorm un ceas. Lumea e trează și veghează. Sunt sigur, acum, că e suficient de vie ca să nu îngăduie destrămarea.

Nu știi dacă omul este viu sau frica. Înfășurat în o mie de dimineți, omul devine, din pricina singurei nopți pe care i-o aduce aceasta, însăși frica.

*Sunt singur, deci viu. La niște porți dărăpănate, mi se cere
buletinul de identitate. „Frica“, pronunț, și mi se dă voie să
intru ori poate să ies.*

*Frica este chiar tatăl. Chiar fiica. Este înțelesul neînțeles.
Este fata mare a facerii, care-și dezvelește țâțele mari,
golănești, nelipite de vreun trup, dar alergând pas la pas cu
carnea mea și gând la gând. Căci am un gând mai viu ca
trupul. Mai musculos. Cu șolduri mai viguroase. Mai tari.
Sunt de ieri, care ieri valorează cât nisipul din deșertul
Kalahari. Care la rându-i este singur și străin și lovit de
vânt ca o carte de boala principului Tao.*

*Deci încerc să refac. Să umplu cu gol primul dintre
ilogisme: al scăderii.*

Deci ceea ce nu mai are rost poate începe.

Deci suntem admiși la fluxul mării.

Deci mâna se face val și sângele țărni de aproape.

Deci golul umblă singur pe ape.

*Deci câștigi tot ce pierzi. Tot ce-ți aparține te sufocă. Deci
numai îndepărtarea te face să crești, să fii prezent, ca și
cum.*

*Deci ești cel așteptat, cel ce nu va sosi niciodată, căci, umblând,
tu te scufunzi în drum.*

*Deci, în alergarea pe răstimpul nemișcării, se fac pânze de
păianjen la corăbii. În care suflă doar vânturi de mult
încremenite-n diamant. Se lasă ancore reci care vâra*

*spaima în țărni ca harponul într-un somn gigant. Între
sceptici începe frica, între cinici – scepticismul. Începe vara
și nudismul.*

*Dragi domni, într-o proporție de sută la sută, lumea este
iarăși neștiută.*

Nouăzeci nr. 16, august 1993

Mic dicționar onomastic

Sfârșilă. Ins de nimic, nelipsitul casei noastre. Sosește pe neașteptate, nebăgat în seamă, deși e unul de-al nostru, e din noi; unde e viitorul, acolo se află și el. E singurul care nu sfârșește. E nepotul lui Nimicea și văr cu Neantea, care l-a tăiat anul trecut cu tramvaiul pe Georgică al nostru, la intersecția dintre Calea Griviței și coloana lui vertebrală. Sfârșilă a dat o dată examen la școala vieții și a căzut. De atunci s-a făcut maestru de ceremonii și gropar mai dihai ca la carte. Precum vezi, Sfârșilă nu-i niciodată pe moarte.

Papură Vodă. Suveran român, a domnit în toți anii. De sorginte eminentă agrară, călare pe un mare cal de stuf, conduce un popor vegetal. Studii solide la Academia de Frunze. Detronat de suveranul de Soia, între '80-'89 și în 1907. Strigă de bronz într-o Europă de șoapte. A revenit cu o oaste de mușchi și licheni, a mitraliat cu boabe de fasole lupii din cuiburile de cartofi. Tații s-au numit în vremea dumisale vai, mamele of. Aolică a ajuns la externe, iar Șoptirache la sediu. A reînceput Eul Mediu.

Paltoniță (George). Cămașă în travesti pentru vreme de iarnă. Mare amator de vinuri proaste; din decembrie până în martie, ascunde alcoolul-n înghețată. Zice că-nghețata

nu se vinde, așa că o bea el, s-o încălzească. În 1983, îl întâlnește întâmplător pe bunul meu prieten Mircea Zubașcu, imediat după ce acesta

își termină facultatea. Mircea e repartizat la leud ca profesor, Paltoniță îl urmează. Îi primesc în apartamentul meu, în care Mircea se sufocă, iarna, de frig. Bem în contul promisiunii lui Paltoniță că acuși-acuși vine tată-su, Paltonoiu, să ne-mbrace. Însă tatăl nu vine și pace! Paltoniță s-a despărțit de Mircea abia în primăvara lui '84, când l-a predat pe Mircea lu' Giulgiuvel. Giulgiuvel a rămas definitiv cu Mircea și Mircea cu el. De-atunci, lui Mircea nu i-a mai fost frig defel.

Nicky Percea. Animal de afaceri român stabilit în Congo – Brazaville. Revenit în țară, a sfârșit, după mari lupte, la Termopile, în Obor.

Goarnă (Cornel). Specie de trompetă, a cântat la nunta amicului nostru Costaiche Poenaru, cu ocazia nașterii primului copil, când i-a murit și mama. Goarnă a căzut prima oară pe câmpul de luptă la 1877, drept pentru care i s-a înălțat statuie cu gornist. Pe statuie, Goarnă suflă în gornist, așa cum a fost înțelegerea.

Burtoglu, Umerea, Falangea, Gâtocea, Ochelcea și Auzelcea. După o cumplită bătălie la Nicăirești, în 1475, se retrag tusșase, în triumf, la Nimenelea, satul lor de

baștină. În 1978, refuză realegerea lor în Marea Adunare Națională, scriind o scrisoare cu conținut. Forma a venit mai pe urmă.

Tristache (Nicolae). Jurnalist de excepție. A rămas celebru în publicistică prin poemul *Insula*, care nu-i aparține. La vremea la care scria, ar fi avut nevoie nu de bani ca să rămână poet, ci de încă o poezie ca asta ca să nu-și mai primească niciodată salariul:

*îți voi vorbi despre insulă pentru că, în geografia noastră,
ea este cea care năruie năzuința spre continent.
numai că e și singura care se revoltă. dacă i-am
recunoaște revolta,
insula s-ar alipi la uscat.
dar noi facem de atâția și atâția ani greșeala
s-o condamnăm și asta aduce mulți morți în registre
și mulți vii tăiați lăuntric în două:
de-i ucizi, numai o parte moare,
cea dinspre continent. partea cu insula
rămâne vie și iarăși, până la capăt,
viața începe înconjurată de ape.*

Ochiul s-a pervertit într-atât încât va ceda supremația din nou urechii. Care o va ceda pipăitului. Vom pipăi, astfel, altfel, versurile cele mai gustoase din literatura de bucătărie:

*Ca să schimbăm acum, întâiași dată,
Mamița-n unt, mam'mare-n ciucalată.*

Nouăzeci nr. 18, octombrie 1993

greață la mal

poate să nu fie acesta chiar sfârșitul, dar istoria e gata.
mai mult ca în alte dăți, vărul gore umblă prin ogradă
cu mâinile la spate și dă din cap a lehamite.
să culeagă porumbul cine-o vrea. a fost parcă prea mult
soare
ca să se coacă la fel ca pe vremuri.

ar fi mai bine pentru el și ai lui
să meargă la dentist și să-și scoată
puturoasa de măsea care-l bate de pat toată noaptea,
numai că ziua uită și măseaua nu-l mai doare
și, desigur, ăsta nu-i un gest cu care să întâmpini sfârșitul.

poate mai bine ar fi să se întoarcă în casă
și să facă iar scandal că nu-și găsește proteza,

dar acolo zumzăie copiii iar nevasta îl spurcă.
nu, nu, dacă s-ar întoarce
ar găsi la ușă un mare rahat
pe care l-au lăsat cei de dinainte
și pe care el nu l-ar putea spăla
nici într-o mie de ani de azi încolo.
poate să nu fie acesta chiar sfârșitul, dar istoria e gata.

și nu copiii contează acum, nici părintele
care zice că după ce mori nu mai mori,
ci gore, care așteaptă să se termine istoria
măcar cu o zi înainte de-a muri el,
să scape măcar o zi de nevasta prea răbdătoare,
de popă și de copiii prea mici.

strada londra nu mai dă-n strada paris ca pe vremuri,
aşa e-n pustiu, nisipul schimbă graniţele mereu.
în ce paradigmă am fi trăit acum dacă europenii
nu şi-ar fi întipărit-o pe-a lor peste tot?
ar mai fi dumnezeu mort? am mai clama sfârşitul istoriei?
să vedem: s-ar mai plimba gore toamna cu mâinile la
spate
fără alt viitor decât trecutul său şi al unei seminţii aidoma
lui?

cum am gândi dacă ar fi biruit aici
civilizaţia neagră şi densă a africiei?
dacă o civilizaţie – alta – ar fi găsit celălalt drum?
am mai fi dat de tot atâta agonie?
de tot atâta spaimă şi dezgust?

nu ştiu, dar pielea albă are gânduri negre,
iar gore nu greşeşte deloc:
nu culegi porumbul când vremea e pe sfârşite –
de la un înalt grad de lehamite încolo,
ca de la un înalt grad de civilizaţie,
destinul nu mai prezintă interes.

odată ajuns aici, timpul face o buclă
și te-nconjoară cu grație. în locul cavalcadelor și al
alergăturii cu răsuflarea tăiată până la capătul străzii,
unde nu te-așteaptă decât groaza
că urmează alte străzi după care trebuie să alergi,
în locul lor și al tuturor lucrurilor
fără de care până mai ieri ți s-a spus că nu vei supraviețui,
vine acum această buclă suavă
și-ți zice: a fost destul, prea destul,
alergarea putea să-nceteze de mult.
dar pentru că trebuia să consumi o anumită energie,
numai pentru că trebuia s-o consumi,
te-am lăsat să te zbungui,
să crezi că ar putea să conteze vreodată
dacă pierzi sau câștigi.

odihnește-te, dar nu te mai osteni
să te pui în genunchi,
te-ai rugat îndeajuns.
dacă s-a auzit, s-a auzit.
dacă nu, până astăzi
toți s-au rugat în zadar.

vei învăța că acesta e capătul,
deși nu e capătul,

o buclă nu are capăt,
numai că aici te vei ușura de multe
cu speranță minimă, ba chiar

fără speranță – deși nu poți duce încă așa ceva.

aici lași jos totul sau aproape totul.
după muncile tale meriți această odihnă,
măcar până dau o raită prin anii tăi
deosebit de nefaști,
prin micul ev mediu și prin antichitate –
ești singurul viu între aceștia toți:

ce cadou mai măreț decât
să ți-i așez la picioare de-a valma
pe sofocle și pe herodot,
pe augustin și pe michelangelo,
pe napoleon și pe marx?

cu tine, cel mai neînsemnat dintre muritori,
închei în triumf ceea ce aveam de închis –
netotule, calci pe cadavrele mai-marilor lumii,

am înaintat până la tine numai ca să te prind viu,
să-ți arăt pe câte capete încoronate poți călca
și cât de important e faptul că mai ești în viață,

dar nu pentru a face mai mult,
nu pentru a pune mâna pe imperii,
nu pentru a fi iubit și înțeleș,
ci doar ca să pricepi că sfârșitul n-are
nevoie de eroi, ci de netoți ca tine,
care nu trebuie nici să-nțeleagă,
nici să se facă înțeleși.

ceea ce se numește viață nu e pregătit să dureze.
acum poți deschide ochii, suntem în cu totul altă parte,
eu sunt o simplă buclă, tu – un biet bărbat.
vezi cât de ușor a fost timpul
și ce ușor s-a-ncheiat?

pace în pânțe, unde părinții noștri au umplut cu mămligă sperând să-i înfunde bolboroselile, să înmormânteze valurile de frig ce veneau dinspre tălpi și să oprească leșia spurcată a necredinței. pace în pânțe, de unde pornesc abaterile filosofilor și răskoalele mujicilor. pace în pânțe, de unde izbucnesc războaiele mari, pace în pânțe, unde se nasc icnetele desfrânării și fumurile gândirii abstracte. pace în pânțe, de unde se scurg malformații și pruncii sfinți, pace în pânțe, de unde, dacă nu ieși, scapi pentru o vreme, și pace în pânțele în care dacă nu intri nu trebuie să ieși.

pace în pânțe la răsăritul soarelui, când, odihnit, își duce oasele la lucru, pace în pânțe după asfințit, când se întoarce cu măruntaiele ferfeniță la odihnă. pace în pânțe când dă pe gură ce nu poate da prin dos, pace în pânțe când se lipește de coaste, pace în pânțe când se umflă și crapă.

pace în pânțele celui care-și face rugăciunea cu mațele goale și pace în pânțele celui îmbuibat, pace în pânțele celui care a lăsat otrava să urce la cap, pace în pânțe pentru că, dintotdeauna, doar în pânțe nu e pace și din fermentațiile lui nimeni nu iese curat.

pace în pânțe, de unde se nasc marile religii, pace în pânțe, unde mulți strepezesc și se uscă, pace în pânțe, unde niciodată nu e pace, pace în pacea-n care pace nu e, pace acolo unde fără pânțe nu e pace și pace acolo unde pânțe nu e.

pace așadar la răscruci, pace la întâlnire și pace la despărțire, noul război al pântecelui se apropie, noile lui păci de asemenea. pace păcilor care urmează, pentru că nu-s decât păci ale pântecelui, pace căci pacea e doar război răsturnat, pace păcilor și pace pântecului, din care pacea nu poate porni.

groapa cu alei

musca de sicriu nu poate fi prea zglobie.

locul strâmt o obligă să fie disciplinată ca un soldat.
dar cât de ademenitor și ferice poate fi acest loc
unde se desfată marile mirosuri
și de unde cerul nu se vede niciodată.

îmbătată de arome, are vreme acum
să cerceteze pe-ndelete sinele locatarului,
năucitor în miasme și inegalabil în descompuneri,
fără grija că va fi descoperită vreodată.

„un degustător rafinat, dar și un sihastru“,
ai zice despre ea atunci când alunecă peste
piftia zoaielor dulci și lăcrimoase din pântece,
peste mucegaiul diafan de pe falange și gură.

iar când odihnește în bojdeuca de clei din ureche,
ai zice că filosofează și ascultă
eternitatea cum vuiește chiar aici, în aceste
delicatese care încă fermentează.

cum spuneam însă, musca de sicriu nu poate fi
prea zglobie și de aceea
un drum de la cap la picioare
poate dura mult, foarte mult,
atât de mult încât la întoarcere
să nici nu-l mai recunoască pe locatar.

dar acuma ssst. musca de sicriu a ațipit.
mâine o așteapt-o noapte grea.